

FÜGGETLEN HAJDUSÁG.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETI LAP.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Egyes szám 16 fillér.
Hirdetések egyezség szerint közöltnak.
Nyilvántartás szerint 30 fill.

Főszerkesztő: KOVÁCS GYULA orsz. képviselő.
Felelős szerkesztő és kiadó:
BOR JÁNOS.
Laptulajdonos: **ÁDÁM JÁNOS.**

Megjelenik hetenként egyszer vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 64. Kossuth-kör, hova a lap szellemi és anyagi részét illető megkeresések küldendők.
Kéziratok vissza nem adódnak.

Becsület a politikában.

(D). Valósággal felháborodik az ember gyomra azoknak láttára, hallatára, a mik a politikában történnek. A nemzet osztatlan lelkesedésétől kísérve, támogatva küzd a parlament függetlenségi tábora a nemzet igazai mellett. Kormánypárti oldalról kilenc hónap óta próbálják érvekkel meggyőzni a küzdő felet, de az érvek, mint a hamis drágakő a valódi mellett elhomályosulnak, mert nem az igazság bányájából hozattak elő. Próbálják idővel bójtölteni ki a küzdő feleket, de az igazság megerősített vára el van látva szellemi élelemmel kimerithetlenül. A becsület utján csak az igazság győzhet, az igazság pedig a nemzettel s ennek harczoló tábora mellett a függetlenségi párt mellett van, a becsület utján tehát csakis a mi reményünk, elvitázhatatlan jogaink

érvényesülése nyerhet diadalmat. De a hatalom nem azért hatalom, hogy sötét akaratának csak egyetlen utat válasszon, ha az egyik ut sikerre nem vezet, minden lelkiismeret-furdalás nélkül lép rá a másikra. Politikai erőszak, politikai becstelenség párhuzamosan haladó útjára vezeti reá a harc mozdulatait. Az előbbivel már a múlt heti száma e lapnak foglalkozott. Kotorásszunk bele a politikai becstelenség szemétdombjába most egy kicsit.

Ha a nemzet ellen, a hatalom érdekében összekeresgetett rongyos, koldus eszmékkal győzni nem lehet, elő a csillogó kísértettel! az arany! a mindenható pénz győzni fog. És összeállanak azok, a kiknek az Isten a világ javaiból bőven adott, halomra rakják a Judás pénzeket, mellé állítják a garmadának a politikai becstelenség mérlegét; az egyik

serpenyőre reá teszik a kiszemelt áldozatot, a másikra rakják a pénzt, míg a mérleg túje függőleges helyzetbe jut. Aztán számítgatnak: Papp Zoltán ennyiért, Benedek, Pozsgai, a »Magyarország«, »Budapesti Napló« stb. stb. annyiért, a mennyiért a haza érdeke ellen megvehető! futja a pénz, futja bőven! Van a grófoknak elég, van a rendelkezési alap titkos fiókjában is bőven, majd lekvitteli az a siker után kamatos kamatjával együtt a kockázatot! És a lelki nyomorúság, az elvadult erkölcs eme szennyes vásárjában, a hazaárulás uzsorabankjában a bankot a híres magyar arisztokrácia, a mágnás osztály egyik ifju tagja adja. Mit láthatott, mit tapasztalhatott közéleti pályafutása alatt a politikai erkölcsnek ez a züllött alakja: Szapáry László gróf, hogy a lélek vásárlás büntényét is megmeri kísérelni? Ugy látszik, hogy az a létra,

T A R C Z A.

A fehérruhás vértanú.

Irta: SZUNDY KÁROLY.

A körösparti kisfüzes tisztásán nap után futkározott, játszadozott az a két bohó gyerek. Berky Pista minden nyarat ott töltött távoli rokonának Tichy Gézának a birtokán. A nevelő intézet rideg egyhangúsága után szüksége volt a magára hagyatott árvának arra a pár hónapra, mikor neki is kijutott a családi élet melegéből. — Megváltás volt neki, midőn elhagyva az intézet komor szobáit, újra ott játszhatott a körösparti füzes tisztásán kis Tichy Margittal. — Olyan vidámak voltak, hangos kacajuk felverte a kis füzes csendjét. — Egyszer aztán csendes lett a tisztás, nem hangzott onnan a kedves csengésű kacaj. A két gyermek némán, csendben haladt egymás mellett a

kis füzes fái között. Maguk sem tudták mi bajuk van, hiszen régen tudták, hogy Pistának holnap távozni kell ismét a nagyvárosba, a hol nincsen füzes, nincs tavacska, nincs madárdal s még a lég is más.

A mint a két gyerek hallgatagon ment egymás mellett, úgy szeretett volna mind a kettő mondani valamit — talán maguk sem tudták, hogy mit. Megálltak a tó partján, komoran szó nélkül dobáltak be a halaknak kenyérdarabokat, ügyet sem vetve a ürge, falánk kis állatokra. — A lány szólította meg a fiut: — Hát elmegy holnap Pista? Vége lesz a jó napoknak. Máskor is rossz volt, ha elmentél, de most, Isten tudja, ezerszer rosszabb. Valami azt sugja nekem, hogy nem térsz vissza soha többé. Aztán vége; örökre vége azoknak a szép napoknak. Nem jövünk többé a kis füzesbe, a tisztáson sem játszunk többé, a kis halacska sem látnak többé téged... A fiú is elfogódott, alig tudott szólni:

Visszajövök Margit, a jövő nyáron, de ha nem is olyan hosszú időre, de itt leszek... De mintha maga is érezte volna, hogy nem így lesz, lesütött szemekkel hagyta abba beszédét. A lány észre sem vette, csak nézte boldogan. — Másnap elbucszott a két gyerek. Könny volt a szemében mindkettőnek. A kocsit tovább száguldott, a lány pedig könnyes szemmel nézett a fiu kezében lobogtatott s lassanként eltűnő fehér kendőre.

II.

Régi történet. — A fiatal ember, félig még gyerek, a világváros zajában, szabadságának korlátlanágában megszédül. Berky Pista az új életben, az új társaságban elfeledte a körösparti füzeset, a madárdalt, a szőke leányt. Előbb egy kis lelki-furdalás is gyötörte, később már minden nyár kezdetén nyugodtan írta meg levelét, melyben lehetetlennek állította az odautazást. Mikor pedig az a mosolygó kis le-

KOSSUTH LAJOS remek kivitelű képe aranykeretben 44 kor.

Kapható 2 korona havi részletfizetésre a „Kazinczy“ Könyvkereskedő Részvénytársaságnál Debreczenben.

melyen a politikai bérczre emelkedni lehet, nem a becsület termés-köveire van nyugtatva, nem a hazaszeretett kőfalához van támasztva, hanem alsó végével a becstelenségre, felsővel a hazaárulásra támaszkodik.

És az ilyen utálatos politikai merényleteknek bíróságul olyan tesztületet állítanak, melynek nincs joga esküt kívánni, nincs joga még erkölcsi ráhatással sem feleletet venni se vádlottaktól, se tanuktól, »becsületszóra« dolgoznak, nyilatkoznak, alapítanak ott, a hol épen a becsület kérdése lett vitás.

De mit is beszélek? Hiszen a politikában a becsület kérdése szóba se jöhet. Itt a lélekvásárlás csak olyan hazafias szolgálattétel számba megy s ha rajta veszt az ember és a hazafias szolgálat nyilvánosságra jön, sajnálkoznak, szánakoznak a XX. század becsület lovagjai épen úgy, mintha valaki az utcán elbukik és az orrát beüti. A mágnások kaszinójában a kékvérűek gögös otthonában, — a mit holmi közönséges embernek megközelíteni se lehet — a bukott Szapáryt meleg kézszorításokkal vigasztalják, biztosítják soha meg nem szünő barátságukról, drága egészsége felől aggodalmaskodnak, ajánlják neki az üdülőhelyeket. Mi a magunk paraszt erkölcsének tiszta felfogása szerint bizony nem kérnénk ebből a kézből, a melyhez a lélekvásárlás piszokja tapad és tudnánk ajánlani a gróf urnak egy jó üdülő helyet, a mely csendes is, biztos

ány boldog örömmel tudatta, hogy egy-két napra ők is a fővárosba jönnek, Berky Pista örömmel vette egy barátja meghívását — vadászatra.

Teltek az évek, s a leány immár egyedül járta a füzes utait, sirva kereste fel a tisztást, a tavat, s bántotta a madárral, mert reáemlékeztette. Nem tudta feledni. Beszélhetek szülei — álmodott tovább, hitte, hogy visszatér majd egyszer.

Egyszer aztán aranyszegélyű kis kártya került a házhoz: Berky Pista eljegyzését tudatta.

Ettől a naptól kezdve heteken át halgan, nesztelenül lépkedtek a Tichy-ház lakói és kisirt szemekkel jártak be abba a kis szobába, hol eszméletlenül feküdt egy leány.

III.

Csodás hatalom a sors. Berky Pista esküvője előtt egy héttel súlyos szembajt kapott, mely minden segítség daczára feltartóztatlanul vitte a katasztrófa felé.

A fényes pálya vége — utánna a nyugdíj kísérték árnyképpen. — Szabad-

is és a sötétség cselekedeteihez épen alkalmas világitással berendezett, a hol élete fogytáig mérlegelhetné, hogy kinek becsülete mennyit ér, kezdve a nullán, a mely mellé a saját neve legszebben illenék.

Milyen kificzamodása is az az erkölcsi felfogásnak, hogy a politikától a becsületet elszigetelik, a lélek legdrágább, legnemesebb tulajdonságára ott nincsen szükség, a hol egy hazának, nemzetnek, államnak jövőjéhez építik a biztosítékokat. A magán életben a hazugot, a vesztegetőt kipellengérezik, a politikában paroláznak vele. És a míg ez így lesz, addig nemzetünk sorsa a legkétesebb játék labdája leend, mert a mi a hazugság, csalás, becstelenség fővenyére van építve, az állandóságot se nem nyer, se nem érdemel. Hanem a tisztítás, a becsületes jövő munkáját itt alant mi magunkon kell kezdeni, se politikai véleményünk, se szavazatunk ne legyen eladó, mert a rossz alap nem tehet szemrehányást a rossz tetőnek. Az alap pedig mi vagyunk.

Törvényjavaslat

a telepítésről és a birtokfeldarabolásról.

(I.) Röviden ismertetve volt már e lap hasábjain a kérdéses törvényjavaslat, ez a rövid ösmertetés azonban még a közelebről érdekelték figyelmét is aligha keltette fel olyan mértékben, mint a milyen figyelmet

ságot kért s elutazott egy felvidéki fürdőbe, hol szánalommal nézte mindenki a deli férfit, a mint kísérijére támaszkodva tehetette meg napi sétáját. — Egy napon a salon elé vezette magát, szerette hallgatni a zongorát, a zenét. A mint csendes, a vak ember némaságával hallgatja az elszálló zenét, egyszerre egy ismerős dal, s leányének rázza fel. Annyi bánat, annyi fájdalom, annyi panasz volt e dalban. Berky Pistával egyet fordult a világ — aztán egy tompa hörgéssel előre bukott. — Az ápoló — rémülten kapott utána és segélyért kiáltozott. — Egy fehér ruhás szomorú lány futott ki a salonból, s szótlanul borult a mozdulatlanul fekvő Berkyre. Aztán költögette, dédelgette, míg magához tért az a hatalmas ember. Berky Pista az öreg Tichy karján tért lakására. Szeretett volna sirni, zokogni, elsiratni elvesztett boldogságát. Mikor aztán hazatérték, zokogva borult térdre s össze-vissza csókolva annak a fehér ruhás vértanúnak a ruháját . . .

ama törvényjavaslat, úgy célját, mint egész conceptióját illetőleg méltán megérdemelne.

Hogy a nemzet földmivvelésügyi érdekei iránt aránylag az arra hivatott egyéneknek is milyen csekély, mondhatnók lanya az érdeklődés, azt felesleges bizonyítanom; elég e tekintetben, ha csak arra emlékeztetem is az olvasó közönséget, hogy különösen ennekelőtte az országos költségvetés tárgyalása alkalmával akárhányszor olvashattuk a politikai lapok szinte megrovó szemrehányását: hogy épen a földmivvelésügyi tárca költségvetése iránt országos képviselőink olyan lanya érdeklődést tanusítanak, mely majdnem oda megy ki: minden úgy van jól, a hogy van.

E visszás helyzet magyarázatát találja ugyan abban, hogy maguk a választókerületek a képviselőjelöltek föllépése alkalmával épen a nemzet földmivvelésügyi érdekét kevés, vagy egyáltalában semmi figyelemre sem méltatják; azonban e magyarázat nem elégíthet ki bennünket, kik a földmivvelésügyet nemzeti jólétünk elsőrangu tényezőjének tartjuk, sőt arra készlet, hogy ellentmondást nem tűrő határozottsággal hangoztassuk: miszerint nem jól van ez így, mert majdnem létérdekünket érinti ez a könnyelmű fölsemmvés.

Nem akarok rekriminálni, de magát Hajdumegyét illetőleg bizonyos mértékig abnormis állapotnak kell azt a multban tartanom, hogy képviselői közül, a mi szeretett Papp Elekünket kivéve, igazi hivatott szószólója a földmivvelésügyi érdekeknek bizony senki sem volt, sőt ujabban maga a nagy gazdálkodó Debreczen városa harmadik mandátumát vasutasnak adta, pedig szerintem ennél a mandátumnál már az említett érdekeket kellett volna inkább szem előtt tartani.

Csak megnyugvásunkra szolgálhat épen az eddig elmondottak alapján, hogy helyi és országos földmivvelésügyi érdekeink a szoboszlói kerület ujjabb választása által hivatott képviselőt nyertek, a ki népünk helyzetét s népünk szükségait közvetlen szemléletből ösméri és annál fogva elfogulatlan tényezője lehet a földmivvelésügy terén az országos törvényhozásnak. Nem hímet varrok, tényt konstátálok, a mit mondok, érzi és úgy gondolja azt ma már minden a

földmivelő nép érdekeit szíven viselő ember.

Ez az utóbb jelzett körülmény épen a kérdéses törvényjavaslat országgyűlési tárgyalásánál kedvezőnek ígérkezik az én nézetem szerint közelebről a mi helyi specialis érdekeink előmozdítása tekintetében. Igaz ugyan, hogy a törvényjavaslat, a mint ez már a dolog természetéből is folyik, nem ölelhet föl minden helyi vagy speciális érdeket, de szerencsés alkotássá az, — épen a törvényhozás közérdekü intentiájának megfelelőleg csak úgy lehet, ha olyan keretet állít fel, melybe a helyi, a speciális érdekek is a lehető legszélesebb körben beilleszkehetnek, vagy beilleszthetők. Maga a törvényjavaslat indokolása is igen helyesen, erre a szempontra fekteti ezen új törvény megalkotásának szükségét, midőn ezt mondja: »az 1894. V. t.-cikket azért kell hatályon kívül helyezni s azért van szükség új telepítési törvényre, mert a gyakorlati élet megmutatta, hogy e törvény alapján a telepítést szélesebb keretben folytatni nem lehet s nem is kívánatos.«

Nagy állami és gazdasági érdeket szolgálni van hivatva, tudjuk, ez új telepítési törvény; de mert oly nagy érdek letéteményese ez az indoklás szerint is, alapos bírálat tárgyává kell tennünk már a magunk részéről reá kell mutatnunk annak gyöngye vagy éppen a közérdek kárára kizsákmányolható oldalaira már előbb, mintsem a törvényhozás rostájába kerülne, bárha bizalommal vagyunk is az iránt, hogy helyzetünkösmerő képviselőink gondosak lesznek az elbírálás munkájában.

Egy ilyen alkotásnál »a több szem többet lát« elve nagyon is igazolt s épen a balmazújvárosi speciális viszonyok parancsolólag készítetnek mintegy arra, hogy jó előre adjunk kifejezést aggodalmunknak, ha egy vagy más irányban a törvényjavaslat rendelkezése miatt csak némi aggodalmunk is támad.

Az állami és gazdasági érdek corollariuma folyamánya: a földmivelő nép anyagi erősítése igen hálás feladat elé állítja épen itt községünkben a törvényalkotást és pedig a nélkül, hogy a régi szerzett jogokat alapjokban változtatni, vagy akár azok tulajdonosainak érdekét a tömeg javára kiszolgáltatni kellene. E tekin-

tetben maga a nép zöme sem megy tovább a nagy birtokosokkal szembe azon nobile afficiam hangoztatásánál, hogy nagy bérletekben kezelt birtokukból a lakosság megnövekedett számának megfelelőleg tisztességes haszonbérért, nekik, a kis embereknek juttassanak annyit, mely napszamos munkájuk mellett családjuk fenntartására biztosabb alapul szolgáljon. A nép jellemet nem egyeseknek a gondolkozása, vagy viselkedése alapján, hanem összességében kell a gazdasági actió alapjául venni s ez alapon nincs mit félni attól, hogy az eddiginél nagyobb mérvben alkalmazott bisbérletrendszer csak az urhatnámtságot fogja nevelni és a napi bér elviselhetetlen felcsigázására nyújt módot, tönkre téve a nagyobb gazdaságok existenciáját.

A mostani viszonyok között a munkabér felcsigázásáról alig hiszem, hogy komolyan szó is lehetne s mégis alkalmazásba vétetnek az idegen munkások; ezzel az expedienssel annyival inkább élhetnek annak utána a nagy gazdaságok, ha a kisbérletrendszer kiterjesztése mondjuk, tulságosan rátartóvá teszi, vagy éppen megfogyasztja a munkás kezeket. Az ilyen kicsinyes félszszel úgy látszik, nem is törődik a törvényjavaslat és pedig igen helyesen, mert Magyarországon tényleg annyi a munkás kéz, hogy az itt ott felmerülő szükségleten, úgy szólván minden áldozat nélkül lehet bármikor is segíteni.

Említést tettem fentebb a népjellemről, mint a gazdasági actió alapjáról és örömmel látom, hogy a törvényjavaslat, közelebről annak indokolása olyan figyelemmel van arra, melynél fogva épen a balmazújvárosi nép helyzetén kevés jóakarattal majd segíteni lehet.

Az indoklás ugyanis ezt mondja: »A második bekezdés 1) pontjának első rendelkezése, hogy t. i. az alapjövedelme terhére birtokot lehet bérbe venni: szintén új s olyan intézkedés, melynek szükségességéről nem egy alkalommal meg kellett győződnöm. Például a kötött birtok tulajdonosa hajlandó volna a birtokot az arra rászorult kis embereknek bérbe adni, de a bérleti összegek beszédésével nem akar bajoskodni. Ilyen esetben haszonbérlet lehet a földmivelésügyi miniszter, a ki a kis gazdától közadók módjára behajtja a bérkövetelést,

a nélkül, hogy a bérbevétel által valamit koczkáztatna, miután csaknem országszerte tapasztalható, hogy a legjobb, legpontosabb haszonbérfizető az a kis ember, a kinek a bérelt föld existenciáját képezi, a ki tehát attól a bérfizetés elmulasztása miatt elesni nem akar.« E jellemzés, illetve a néphelyzet ezen feltüntetése mindenekfelett találó a balmazújvárosi kis emberekre nézve. Oly annyira találó, hogy ezek, ha az indoklás idézett passusát olvassák, valósággal büszke önérzettel kiálthatnak fel: »Ime még a miniszter is elismeri, hogy bennünk mint jófizető bérletben teljesen meg lehet bízni.«!

Népünk vállalkozási szelleme és pontossága e tekintetben valóban páratlan s éppen ezért csak természetesnek tarthatjuk, ha a saját községének határában levő nagy földterületek tekintélyes részének bérbevételét magára nézve mintegy létérdeknek tekinti.

(Folyt. köv.)

Városi közgyűlés.

Az augusztus másodikán tartott rendkívüli közgyűlés a következőképp folyt le: Az 1902. évi elnöki jelentés egész terjedelmében tudomásul vétetett.

A helybeli m. kir. anyakönyvvezetői hivatal részére szükséges szekrény beszerzését elrendelő közigazgatási bizottsági határozat megfeleltetett.

A városi erdő új üzemtervének jóváhagyása tudomásul vétetett.

Az alsószabolcsi tiszai ármentesítő társaságnak az új osztályozási kulcs alapján kivetett járulékok beszédése iránti megkeresésére a közgyűlés úgy határozott, hogy miután az egyben beadott jogorvoslat mindezideig végleges elintéztést nem nyert, s így a kivetés jogtalan, a további érdemleges intézkedés felfüggesztetett.

A vármegyei utkaparók szabályrendelete tudomásul vétetett.

Az árvaszékrészére készített különféle nyomtatványok 312 K. 50 fillér ára a tartálékából való kiutalása jóváhagyva.

Krisztián Pál új segédjegyző megválasztásáról felvett jegyzőkönyv tudomásul vétetett. Különben nevezett új tisztviselő mindjárt a közgyűlés kezdetén be is mutatkozott.

A közigazgatási bizottság azon határozatát, hogy Zakar Sándor ülnök az árvaszéknél egyuttal helyi ellenőr nem lehet, tudomásul vette, mivel különben is a tanács időközileg Zakar helyett Váci Ferenc tanácsnokot bizta meg ideiglenesen az ellenőri teendőkkel. A közgyűlés a tiszteletdíjja megállapítására véleményes javaslatának beadására a tanácsot bizta meg.

Az árvapénztárnak Jeges és Váci részére történt átadása tudomásul vétetett.

A piac kiköveztetni határozatott a városi tégláégető telepen készletben levő téglákból a mérnöki terv és költségvetés szerint, a munka árlejtés után készítették el.

Az 1904. évi fedeztetési idényre az állomással járó költségek — mint a múlt években — most is elfogadtattak.

A házalási kereskedésnek a város területéni eltöltésére szabályrendelet készítésével a tanács megbízott.

Nagy vita folyt le a B. Nagy Károly által a város ellen 476 korona, illetve 411 korona 60 fillér iránti peres ügyre nézve, a melyben dr. Malatinszky József tiszteletbeli tisztviselő azt véleményezte, hogy méltányossági szempontból fizesse ki a város a már eddig a tanács által kifizetett 500 koronányi feltételeesen megítélt összeg felül a felerészben megítélt 181 K. 60 fillér kártérítési összeget is. Ez volt az állandó választmány javaslata is, a melylyel szemben állott az az indítvány, hogy az összes kártérítési követelés a mulasztást elkövető tisztviselőknél hajtassék be. A megejtett szavazáson a képviselők egyenlő számban szavaztak a javaslat mellett s ellene. Az elnök döntő szavazata folytán az állandó választmányi javaslat elvettétvén, határozatott, hogy a perből folyó kártérítési összeg a tisztviselőknél hajtassék be s egy szersmind Dr. Malatinszky József tiszti ügyész meg is bizatott a behajtással.

Az árvaszék részére nyomtatványokért járó díjjak a tartalékalapból kiutaltattak.

A városi állatorvosi teendőkkal a mostani állapot fentartása mellett Gerő Dániel m. kir. állatorvos bizatott meg s e tárgyban a földmivelésügyi miniszterhez felirat terjesztetik fel.

G. Tóth Jánosnak f. hó 9-től egy havi szabadság idő engedélyeztetett.

A segélyalap véleményező bizottság tagjaiul: Domokos Ferencz, K. Szabó József, Király János, Peterman Sándor, Fekete Lajos, Kovács Gábor, B. Nagy Imre, Kiss Gábor, Czegléd Lajos, Madarász Sándor, Szőke József, Szabó Lajos munkások választattak meg.

A Bika vendéglő melléképületének újjáépítése elhatározatott 8—10 lóra való istálló, kamara és raktár helyiséggel, mérnök utasítva lett terv és költségvetés beadására.

G. Tóth János rkaptánynak a kártékony állatok pusztítására kiadott pénz megvizsgálata iránti kérvénye tárgyában a rkaptányi pénzkezelést a közgyűlés rendben találta, további eljárást beszüntette.

A cserép és tégláégető telep házi kezelése, módozata megállapítása végett a tanácscsal kiküldetett egy bizottság, melynek tagjai lettek: Padrah Sándor, Körner Béla, Dr. Grósz Adolf, városi mérnök, ellenőr, városgazda, G. Tóth Mihály és Borbély Gábor.

A többi tárgy idő rövidsége miatt a napirendről levétetett.

A gazdasági ismétlő iskola szervezése.

Álljanak itt különben a számszerű adatok:

A szaktanító iskola gyakorlati települ egyszersmindenkorra legalább 20 hold föld a város közelében rendelkezésre bocsátandó.

Az első berendezés kiadásai:

	kor.	fill.
Ló és szarvasmarha, istálló, cse- léd lakás, szertár	—	3900
Baromfi ól	—	50
Sertés ól	—	100
Trágya telep	—	100
Kut	—	300
Méhes	—	van
Pajta	—	280
Tanterem	—	500
Gazdasági gépek, eszközök ké- pei és kisebbitett példányai	—	3000
Sack-rendszerű eke	—	60
Háromtagu vasborona	—	40
Henger	—	60
Igás szekér	—	220
Szelelő rosta	—	80
Tizedes mérleg	—	80
Talicska	—	6
Trágyahordó tragoncza	—	4
Csapó-fa, 5 falapát, egy ponyva, 20 zsák, favilla, vasvilla, kanná, kapa, ásó, kerti kések, ollók, veder, vaslapát és tejgazdasági szerek	—	96
2 darab nónius- vagy muraközi kancza	—	1000
1 > tehén	—	240
2 > mangalicza kocza	—	120
5 > pulyka	—	20
3 > törzs (5—5 drb.) lang- san plimut és bráma tyuk	—	90
		10346

Az évenkénti kiadásban szerepelne egy cseléd tartás 500 koronával; vallás tanítás vasárnaponként fiúk-leányok külön 1—1 óra 200 koronával; heti tizenhét közismereti óra ellátása 5 hónapon át 350—400 koronával. S ezenkívül a rendes évi ujtások és napszamosok, a miket azonban a gazdaság bevétele fedezze; többre alig is lehetne előirányozni ebből a bevételből: mert tudnivaló, hogy a kísérletező mintagazdaságok, különösen ha köztuladont képeznek s tisztviselő vezető alatt állanak, rendszeren deficittel zárják a gazdasági éveket.

Látjuk tehát, hogy városunk, mely rendészeti, közegészség és szegényügyi téren a létesítendő alkotások egész tengerével áll szemben, szaktanító gazdasági ismétlő iskola céljaira ez idő szerint a miniszteri rendeletben megjelölt méretek szerint, semmi szín alatt nem veheti igénybe erejét: az elsőbrendű szükségletek kielégítése égetőbb. A szaktanító ismétlő iskoláról le kell mondanunk s helyébe, a közönséges gazdasági ismétlő iskolát állítanunk a rendelt 11. §-ának a) pontja szerint, ennek gyakorlati terüül a major kert terület mennyisége teljesen megfelel (13. §.) s ugy-

a szaktanítást, mint a közismereti tárgyak tanítását tiszteletdíj mellett az elemi iskolák tanítói végezhetik. (11. §.)

Ennek berendezéséhez tulajdonképen alig kell több, mint a mi jelenleg meg van. A rendelet erre nézve nem ír elő semmit; a fenntartó testületnek tehát szabadságában áll a gyakorlati, gazdasági üzemet olyan bekerülési költséggel folytatni, a minővel akarja. Dologi kiadás nem lesz több, mint eddig volt. Lássuk a személyi kiadásokat:

A miniszteri rendelet 35. §-a szerint egy tanító egyszerre 60 tanulóval többet rendszerint nem taníthat; szerintem ez a »rendszerint szó« tekintve az iparos iskolában lefoglaltak és tanyai lakosok számát, elenged bennünket menni a 90-ig; így tehát a 12—14 évesek 565-en 6 csoportba volnának oszthatók, vagyis a kívánt 3 korosztály fiuknál leányoknál külön-külön osztályvá képezhetnék. A vallás oktatást a fiúk külön, mint egy osztály, s a leányok is ugyanígy nyerhetnék vasárnaponként 1—1 órán; a vallás tanítás tiszteletdíja 200 koronában volna megállapítandó; a mennyiben a róm. kath. egyház is igényelné, hogy ismétlő-iskolás hitsorsosai vallásoktatásban részesüljenek; erre nézve tekintve a róm. kath. vallású növendékek csekély számát, különleges intézkedést kellene tenni. Az izraeliták hason korosztályu gyermekeinél a gazdasági ismétlőiskola szaktanításba nem jön; a mennyiben ezek az ipariskolában nyerik az oktatást. Közismereti tárgyakból a 38. §. szerint minden osztályt az 5 téli hónapon keresztül legalább heti 3 órán, s így a 6 osztályt heti 18 órában kell részesíteni; ezért a 18 óráért 400 korona tiszteletdíjat gondolok; a mi a rendes tanítási díjnak megfelelő.

Gazdasági tárgyakból a tanév 10 hónapján át minden osztálynak legalább 2—2 heti órát ír elő a rendelet; összesen 6 osztálynál 12 heti órát, a miért a gazdasági tanítót vagy tanítókat együttvéve 250 korona tiszteletdíj illetné.

Az összes személyi kiadás 850 korona; ezt összevetve a mostani szaktanító fizetésére és lakpénzére fordított 750 koronával, az emelkedés mindössze 100 korona lenne.

Indítványom tehát a véleményes jelentés kapcsán az, hogy a nemes város kérje illetékes helyen a szaktanítói állás beszüntetését, hivatkozással arra, hogy az újabb szervezet által támasztott követelményeknek megfelelni anyagi erejének fogyatékossága miatt képtelen; s a kérelem sorsának eldőlte után rendezze be az egyszerű gazdasági ismétlő iskolát a szervezet 11. §-ának a) pontja szerint az elemi népiskolával kapcsolatosan.

Jelentésem s javaslatom megtétele mellett vagyok a Tek. városi közgyűlésnek kész szolgálja

Hajduszoboszló, 1903. júli 18.

Dr. Baltazár Dezső,
városi képviselő.

HETI SZEMLE.

§ **Tetemre hívás.** Gróf Szapáry László, a m. kir. kormány egyik zászlós-ur méltóságban volt főnökhivatalnoká vesztegetett, szegény Héderváryt akarta kirántani a bajból s nemcsak magát, de a miniszterelnököt is nyakig belemártotta. A szerencsétlen gróf a mit mondani akart mentségére, írásból olvasta, annyira meghatotta a felfedezés. Azután rögtön maródit jelentett s elutazott a falujába, onnan Bécsbe. Dienes Márton, az egyik főeszköz, kiról tévesen terjedt el az a hír, hogy elfogattatott, a kormányelnök szives jóindulatából, valami alkalmas helyen fürdözik s pihen a fáradalmakat. Mig ez lassan — szépen megtörtént, azalatt a parlamenti bizottság lankadatlanul vezeti a vizsgálatot. Valóságos tetemre hívást rendez. A ki valamit tud, mind előhívja, kihallgatja. A kihallgatási teremben erős hullaszag csapja meg az ember orrát. A gróf urak sötét büneinek s a kormányelnök rosszul sikerült fogásainak hullaszaga az. Mert voltak és vannak okos, hazafias mágnásaink és voltak, vannak gyenge elméjük, elbizakodottak, hülyék, ostobák és nyavalyások. Ez utóbbiak nevei leáldozó félben vannak. Nyomoruságos hullájokon keresztül lép a józan magyar társadalom lesujtó ítélete.

* **A bukás szélén.** Héderváry Ischlben volt a királynál kihallgatáson. A gróf ur két napig mentegette magát a felséges ur színe előtt, azután a király hazaküldte, hogy keressen maga helyett alkalmas utódot, de nem olyat mint Héderváry ur, hanem igaz magyar embert. Héderváry hazajött. Alkudozik, válogat, szimatol. Nagyon szeretne megmaradni még egy pár hónapra, de nem lehet, mert itt az adófizetés ideje s még mindig ex-lexben az ország, itt van október elseje, s aztán katona kell — itt vannak a fontos állami érdekek, kiegyezés, önálló vámterület nagy kérdése, a tisztviselők fizetésének rendezése, állami beruházások. Ezeket nem hajthatja végre Héderváry. Ilyen nagy dolgok keresztülvitelére egy teljes egész ember kell s törvényes, egészséges állapotok.

() **Pápa választás.** A róm. kath. egyház fejévé Guiseppe Sarto velencei bíbornok pátriárka választatott meg. A választást kedden délben hirdették ki. Szelid, jó lelkű embernek mondják az új pápát, a kinek nevét magyarosan Szabó Józsefnek kell kiejteni.

H I R E K.

— **Elhalasztott pártértekezlet.** A hajduszoboszlói függ. és 48-as Kossuth-kör ma délelőttre hirdett pártértekezlete a közbejött politikai események s azok következtében, hogy gazdáink közül sokan a debreczeni országos vásárban vannak elfoglalva, további rendelkezésig elhalasztatott. Hasonló okból elhalasztatott a Kossuth-kör választmányi gyűlése is. Hajduszoboszló, 1903 aug. 6-án. Az elnökség.

— **Hymen.** Szabó József helybeli fiatal földbirtokos csütörtökön tartotta eljegyzését Soós Lajos helybeli kereskedő kedves leányával, Lidiával.

— **Nyugalomba vonult főjegyző.** Püspökladány érdemes főjegyzője Baranyi

Lajos nyugalomba lépett. Az érdemes főjegyző 35 évig volt lelkiismeretes vezetője Püspökladány ügyeinek. Utódja nagy valószínűség szerint Eötvös Sándor ottani másodjegyző lesz.

— **Megmart orvos.** Dr. Török Vilmos hajduszoboszlói orvost Ö. Nagy István itteni lakos kutyája a lábán megharapta. A kutya a veszettség gyanúja alatt állván, dr. Török a Hógyes-féle intézetbe f. hó 2-án beoltás végett Budapestre felutazott.

— **Iskolaszéki gyűlést** tartott tegnap az ev. ref. iskolaszék. Jablonczay-Pethes alapítványra vonatkozólag, melynek kamata egy kitűnő vizsgát adó tanító részére adatik ki, miután a himlő járvány miatt évről-évre vizsgák nem voltak, az javasoltatik az egyháztanácshoz, hogy az idei kamat majd jövőre adassék ki valamelyik tanítónak, vagy pedig a tanítói könyvtár kiegészítésére fordítsák. A Nagy Sándor féle alapítványra (200—200 korona évenként) felvették: Biró Mihály és Domokos Sándor tanítóképzési tanulók, az Alexy Sándor és neje Maklár Piroksa-féle alapítvány élvezésében pedig Váczi Endre továbbra is meghagyatott.

— **Halálozás.** Bede Imre nyug. ev. ref. tanító, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa tegnap délben 79 éves korában elhunyt. Az érdemes és kitűnő szorgalmat kifejtett néptanító 55 évig volt az Ur szőlőjének lankadatlan buzgósággal és példásan hű munkása. Ezelőtt négy évvel vonult mindenek őszinte sajnálatára nyugalomba. Tiszta jellem, kiváló tanító, hű munkás hunyt el benne. Temetése aug. 10-én hétfőn délelőtt lesz. Bede Lajos helybeli tanító atyját gyászolja az elhunytban.

— **Tanítónők Hajduböszörményben.** Ma két hete 6 tanítónőt választott a böszörményi ref. egyháztanács. A megválasztott tanítónők: Biró Irén, Domján Erzsébet, Szabó Irén, Vavrek Erzsébet, Kovács Petronella és Fülöp Margit. Sörös Béla tanító fizetését 200 koronával javították, egy másik tanító ellen fegyelmi vizsgálat indították.

— **Temesvár.** Lázás izgatottságban van most a dalárda minden tagja. Nehány nap s az ország sok jeles dalárdájával kell kiállnia Temesváron. A karnagy fut, fárad, izzad, valamint az elnökség s tisztviselők is, hogy a siker el ne maradjon. Reméljük is, hogy e dalárda, melynek szervezete ritkítja párját a tiszántuli dalárdákban, nagy dicsőséggel, győzelemmel fog hazatérni büszkeségére Szoboszló városának s az egész hajduságnak. Értesülésünk szerint a hajdunánási dalárda is résztvesz a temesvári dalünnepélyen s így a hajduság méltóan lesz képviselve Temesváron.

— **Körner Géza** ralkapitány és Szabó Lajos közigazgatási kiadó aug. hó 9-én kezdődő 35 napi fegyvergyakorlatra vannak behíva. Előbbit G. Tóth János rkapitány, utóbbit Csajkos Gyula helyettesítik.

— **Halálozás.** Sóvágó Gábor hajduböszörményi köztisztviselő álló pártelnököt súlyos vesztés érte. Sógora: dr. Kádár László nagybányai főorvos a múlt héten elhunyt. Temetése Nagybányán általános részvét mellett ment végbe.

— **Verekedő cigányok.** Varga Pepi, Rácz Kálmán, és felesége a múlt héten a piacon összevesztek s egymást alaposan megpüfölték. A rendőrség közbelépve, ártalmatlanná tette őket. Méltó büntetésöket megkapják.

— **Vigyázatlan kerékpáros.** Hagymási Béla gépész, ki a Körner és Társai gőzmalom és fürdőtelepénél van alkalmazásban, a múlt vasárnap, valószínűleg vigyázatlanaságból, egy idősebb polgár aszszonyt a biciklijével elütött. Az öreg aszszony majdnem halálra ijedt a nem várt felborulás folytán. Alig ment tovább Hagymási, egy elibe került nő ismét elütött. Dede Imre szoboszlói lakos látva azt, hogy Ignéczi Sándor és özv. Csendő Bálintné milyen sorsra jutottak, jónak látta végét vetni a szerinte is jogtalan dűtőborításnak, egy bottal alaposan elverte Hagymásit, úgy, hogy lefordult a bicikliről. A rendőrség ez ügyben a vizsgálatot megindította.

— **Kevés a jó idő.** Harsányi István szoboszlói IV. tizedbeli lakos széltére vállalgatta a nyomtatni valót. Az idő azonban sehogy sem kedvezett a vállalkozásnak. Sok eső járt s nem igen haladt a munkával. A legközelebbi vasárnapot is felakarta használni a nyomtatásra. A rendőrség azonban rajtacsípte s erősen megbüntette a vasárnapi munkaszünet megsértéséért.

— **A dalegyelet** mai hangversenye iránt a közönség soraiban eddig soha nem tapasztalt nagy érdeklődés nyilvánul. A Pavillon nagytermébe szóló jegyek legnagyobb részét elkapták. E helyen is felhívjuk azokat, a kik még jegyeket nem szereztek, hogy lehetőleg még ma délelőtt Grósz Nagy Ferencz ur gyógyszerárában jegyeztessék elő magukat, különben nem fognak helyet kapni. Valószínű, hogy a hangversenyt és műkedvelői előadást mához egy hétre megismételni kell. Különösen ki kell emelnünk a hölgyek szives buzgóságát, a kik mindent elkövetnek a siker érdekében.

— **A temesvári országos dalárversenyre** augusztus 19-én este 10 óra 55 perczkor indul a dalárda. A mai napon a m. kir. államvasutak igazgatóságától közvetlen kocsit kért az elnökség. Utirány Szajol, Csaba, Szeged, Temesvár. Jegyek Orsováig lesznek megváltva. Szoboszlóról 49-en vesznek részt a temesvári dalárversenyen s az aldunai kirándulásban. Érkezés aug. 20-án délután 6 órakor a Budapestről indított különvonattal, melyhez a közvetlen kocsit Szegeden átcsatoltatik. Szegeden 6 órát tölt a társaság s onnan délután 1/3 3 kor megy tovább Temesvárra.

— **A szalmakalap készítésre** képző tanfolyam ügye a legközelebbi közgyűlésen szóvá fog tétetni. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara — mint legutóbb megírtuk — megkereste a városi hatóságot, hogy azon esetben ha 20—25 résztvevő növendék jelentkezik s a lakás, fűtés, világítás, cselédtartás költsége biztosittatik, Hajduszoboszlón a tanfolyam fel fog állítani. Miután a kívánt számban jelentkez-

tek a tanfolyamra, semmi akadály nem forog fen, hogy ezen, épen a téli időben kereset forrást nyújtó tanfolyamot létesítsük. Azt a 300—400 korona dologi kiadást — azt hisszük — a közgyűlés kész szívvvel s egyértelműleg meg fogja szavazni, mert a város lakosai közül ép azoknak s oly időben ad alkalmat kenyérszerzésre, a mikor arra a legnagyobb szükségök van.

— **Az elhagyott gyermekek** védelméről szóló 1/1903. számú belügyminiszteri rendelet a f. évi szeptember hó 1-én lép életbe. Egyike a legszebb és leghumánusabb intézkedéseknek, mert ép azokat kívánja védelembe venni a kiknek arra legnagyobb szükségök van, a 15 éven alóli szegény elhagyott gyermekeket. Leglényegesebb változást az idéz elő, hogy ezentul az árvaszékek köteleességévé teszi az elhagyott gyermekek ügyében eljárni. A terjedelmes új szabályzat most érkezett meg az árvaszékhez tanulmányozás végett. Ezzel az árvaszék s közgyám teendői meg lehetőségen meglesznek szaporitva.

— **Szoboszló város költségvetése 1904-re.** Fekete Sándor polgármester aug. 16-ára hívta össze a városi közgyűlést, hogy az 1904-ik évi költségvetést tárgyalja. A költségvetési előirányzat alapján a kiadások összege tisztviselők rendszeres fizetésében 32.350 korona, személyi pótlékokban 870 korona, óvodára 2088 korona, ismétlő iskolára 950 korona, városi alkalmazottak és cselédek fizetésére 14.120 korona, mellékjárulékok, dologi kiadásokra 2573 K. 40 f. irodai szerekre 3400 kor. világító szerekre 2000 kor. napidijakra s uti költségekre 400 kor., építkezésekre s javításokra 8691 lábas jószágokra 2060 kor., rendszeresített vegyes kiadásokra 20.523 kor. 45 fill. szegényügyi kiadásokra, segélyezésekre 6570 korona, előre nem láthatókra 2000, adósságok törlesztésére 5241 K. 39 f. rendkívüli kiadásokra 18.324 K. 62 f. Bevétel. Pénztári maradvány, hátralékos követelések 2825 K. 42 f. jövedelmező jogokból 2358 K. 40 f. tőkepénzek és értékpapírok után 19962 K. 49 t. földek után 5260 K. épületek után 20503 K. 60 f. előre nem látható és vegyes bevételekből 14.277 K., rendkívüli 23.896 K. 22 fillér, szegény alap jövedelméből 2309 K. átfutó bevételekből 3215 K. 40 f. összesen 94.607 K. 53 f. Hiány: 30.770 K. 09 f. a mi 14,9% községi póttadóval lenne fedezve. — A közgyűlés iránt általános érdeklődés nyilvánul.

— **Helyreigazítás.** Dr. Grósz Adolf városi képviselő ur multkori cikkében 10° lett említve az általa javasolt tisztviselői fizetés felemelésére, holott az 1°-át képeznék a községi póttadónak. Ezzel helyre igazítjuk, mert a tényleges állapotnak ez felel meg.

— **Méhészeti előadás.** Forgách Antal m. kir. kerületi méhészeti tanár pénteken délután csekély számú érdeklődő előtt szabad előadást tartott s gyakorlati utmutatásokat adott.

— **Közhasznu indítvány.** Lapunk felelős szerkesztője a következő indítványt

nyújtotta be Szoboszló város képviselőtestületéhez:

Tekintetes Városi Képviselőtestület.

A Nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszter ur egy törvényjavaslatot nyújtott be a törvényhozáshoz, melyben 267 millió korona beruházási hitelt kér, hogy azt különböző közgazdasági vállalatoknak rendelkezésére bocsáthassa.

Ezen összegből 28,680.000 korona törvényhatósági közutak kiépítésére van szánva.

A Nagyméltóságú m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter ur 3762 I. számú határozatában foglalt kiszámítás szerint, mely a vármegyei 1903—1904. évi utépítészeti költségvetés legfelsőbb helyen való elbírálása alkalmából hozatott, van a mi törvényhatóságunknak.

67.158 klm. kiépített utja

315.623 klm. kiépítetlen utja.

Azon hiedelemben vagyunk, hogy a vármegyei törvényhatóságok között nincs egy sem, a hol oly kedvezőtlen arányszám legyen a kiépített és kiépítetlen törvényhatósági közutaknál. Másrésről sehol sem lehet üdvösebb a közutak kiépítése, mint vármegyénkben, a hol az utak rosszasa és járhatlansága évszázakon keresztül megakasztja a forgalmat, mezőgazdasági termékek beszállíthatatlanok, piacra nem vihetők, megáll a kisemberek kereskedése, a kik tétlenségre vannak kényszerülve s emésztik a készpénzt, mely ha elkopott, beáll a szükség, akaratlanul kapu lesz nyitva az agrarsocializmusnak.

Indítványozzuk, hogy a képviselőtestület sürgősen kérelmezze a vármegyei törvényhatósági bizottságtól, miszerint a Nagymélt. m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter urhoz feliratot terjesszen az iránt, hogy a rendelkezésére bocsátott 28,680.000 koronából legalább 100 klm. törvényhatósági közut kiépítését e megye területén engedélyezze. Vagyok és maradok a tek. képviselőtestületnek alázas szolgája:

Hajduszoboszlón, 1903. aug. 6-án.

Bor János

városi képviselő.

Miután a Szoboszló-nádudvari, továbbá a Szoboszló-szováti-derecskei törvényhatósági utak kiépítése elodázhatlan kötelessége a vármegyének, remélhető, hogy ez indítvány egyhangulag elfogadtatik és hogy úgy a vármegye, mint a miniszter a kérelmet pártfogolni, illetőleg megadni fogja. A türhetlen magasságu utadók ellenében ennyit joggal elvárhat a közönség.

— **A »Kert«** augusztus elseji száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Ajánljuk a kertészettel foglalkozni szerető közönség szives támogatásába.

Felhívás a siketnémák érdekében.

A Siketnémákat Gyámolító Debreczeni Egyesülettől a következő felhívást vettük: Istennek nevében!

És felette igen álmélkodnak vala, mondván: Mindeneket jól cselekedett, mind a siketeket hallókká, mind pedig a némákat szólókká tette.

Biblia.

A Siketnémákat Gyámolító Debreczeni Egyesület arra vállalkozott, hogy Debreczenben hajlékot teremt a szerencsétlen siketnémák számára, a hol belőlük embereket nevel. E nemes cél kitűzésénél a magyar társadalom tagjainak könyörületes érzésére gondolt; hitte és hiszi, hogy a szájalom, mely a sorsverte teremtesek eme legszerencsétlenebbjeinek szemlélésénél önkénytelenül feltámad az ember szívében, egyetlen segélykérő szóra is kész leendő áldozni a humanizmus oltárán.

Embermentésről van szó magyar véreink! Nem oly értelmű embermentésről, hogy a haláltusák keserves kínjai közül ragadjuk ki az oda került áldozatot, hanem oly értelmű embermentésről, hogy a ki Isten képére formálva állati módon él közöttünk: néma, tudatlan és rossz indulatú, annak szót adjunk ajakára, világosságot gyujtsunk sötét értelmében s vad indulatai helyett emberséges érzést csepegtessünk szívébe: szóval valóságos emberré tegyük.

Az embermentésnek ily módját gyakorolják a mi iskolánkban a gyógyító szeretetnek mesterei. »Jót cselekszik, a ki azt cselekszi, hogy a némák szóljanak.« És mindenki a némák megszólaltatásának jó tettét cselekszi akkor, ha megértvén a mi segélykiáltásunkat, Isten adta földi javainak fölősből szíve szerint részt juttat azok számára, a kiknek nemcsak a testük éhezik, de a lelkük is szomjuhozza a tudás és a vallásnak, a hitnek vigasztalását.

Csak egy pillanatra gondolja ki-kí magát abba a helyzetbe, hogy tudatlanul áll embertársai között s néma, mint a holt kő és ha átérzi e rettenetes helyzetet, nemde önkénytelenül is imádva áldja Istenét, hogy neki jobb sors jutott osztályrészéül?

A hála a jobb sorsért arra kényszerít bennünket, hogy a kik a teremtésben vesztesek maradtak, azoknak veszteséget tehetségünk mérve szerint pótoljuk.

Istennek nevében, bizalommal és jóreménységgel fordulunk tehát a magyar társadalom emberséges érzésű tagjaihoz és kérve kérjük őket, hogy nekünk kitűzött célunk megvalósításánál segítségünkre lenni kegyeskedjenek.

Egy nagy országrésznek tanulatlan siketnémái várják tőlünk a segítséget; ezerekre megy ez országrészben azoknak a száma, a kik úgy nőnek fel, mint az útszéli gyom s a helyett, hogy hasznot hajtó tagjai lennének a társadalomnak, tudatlanságuknál fogva akárhányszor veszedelembé ejtik embertársaikat.

A legcsekélyebb adományt is hálás köszönettel fogadja egyesületünk és ha iskolánkban megnyílnak a némáknak lezárt ajkai, naponként buzgó imában fogják kérni az Istent: Áldd meg Uram a mi jóltevőinket, áldd meg mindazokat, a kik felnevel-

tetésünkhöz az őszinte jó cselekedetek legkisebb mértékével is hozzájárultak.

Debreczen, 1903. augusztus hó.

A siketnémákat gyámolító egyesület igazgató tanácsa nevében:

Rásó Gyula, kir. tanácsos alispán, egyesületi alelnök
Kovács József, Debreczen sz. kir. város polgármestere, egyesületi alelnök.

Puky Gyula, főispán, egyesületi elnök.
Koncz Ákos, vár. t. tanácsnok, egyesületi főjegyző.

Oláh Károly, városi tanácsnok, az igazgató tanács tagja.

A rendkívül humánus és hazafias intézményt a nagy közönség szíves pártfogásába ajánljuk.

— **Értesítés.** A hajduböszörményi ev. ref. főgymnasiunban az 1903—4-iki évre a beiratások, valamint a felvételi, pótló- és javító vizsgálatok szeptember hó 1—8 napjain tartatnak meg. Szeptember 8—25-ig kellően indokolt kérvény alapján a tanári kar, 25-én tul csakis a gymn. igazgatótanács engedélye mellett vehetők fel a késedelmezők. Különösen fel kívánom hívni az érdeklődő szülők figyelmét ama kellemes körülményre, mely szerint a főgymnasiunban a jövő iskolai évben, a tiszántuli egyházkerület engedélye alapján a 8-ik osztály is felállítatik s így a fenntartó testület részéről is a legnagyobb gondoskodás történt arra nézve, hogy a főgymn. berendezése, felszerelése a legújabb követelményeknek is teljesen megfelelők legyenek. Az intézet I. osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki a 9-ik

életévét már betöltötte. — Tizenkét évnél idősebb tanuló csak tanárkari engedély alapján vehető fel. Szeptember hó folyamán történik a magántanulók felvétele is, kik a beiratkozás alkalmával a félévi tandíjat és a megszabott illetékeket kötelesek kifizetni. Kik nyilvános polgári, vagy reáliskolából kívánnak az intézetbe átlépni, a különböző tárgyakból vizsgát tartoznak tenni, a melynek díja 20 korona. Vidéki tanulók szülői különösen ügyeljenek arra, hogy gyermekük elhelyezése alkalmával kérjék ki az igazgató véleményét, mert a tanulóknak bárhova való elhelyezése későbbi kellemetlenségek előidézője lehetne. Minden, az intézetbe először beiratkozó rendes vagy magántanuló, ha vidéki, vagy helybeli, de nem ev. ref. vallásu, — felvételi díj czimen 4 koronát tartozik fizetni. Tandíj a következőkben van megállapítva: I. Helybeli ev. ref. I—II. o. 12 kor; III—VI. o. 40 kor; VII—VIII. o. 50 kor. Róm. vagy gör. kath. I—II. o. 26 kor. III—VI. o. 46 kor; VII—VIII. o. 56 kor. 2., vidéki ev. ref. I—II. o. 24 kor. III—VI. o. 44 kor., VII—VIII. o. 54 kor. Róm. v. gör. kath. III—VI. o. 64 kor., VIII—VIII. 54 kor. Róm. v. gör. kath. I—II. o. 28 kor. III VI. o. 50 kor., VII—VIII. o. 60 kor. 3. Vidéki és helybeli izr. vallásu I—II. o. tanulók 40; III—VI. 50; VII—VIII. o. 60 koronát fizetnek. A tandíjon és felvételi díjon kívül beiratáskor minden tanuló fizet könyvtárdíj, közigazgatási költségek, bizonyítványdíj s tanári nyugdíjilleték czimen 11 korona 80 fillért. A tandíj 2 részletben (szept.—febr.) fizetendő, a jelzett mellékdíjak mindig a be-

iratáskor fizetendők. A gymn. igazgatótanácsa szegénysorsu és jó előmenetelű tanulókat a tandíj fizetése alul (egészen vagy részben) fel is ment, de a mellékdíjakat ezeknek is fizetniük kell. Ugyancsak az ily tanulókat segítyezi a főgymn. keblében levő szegény tanulók könyvtára, honnan használatra tankönyveket nyerhetnek. Bővebb tájékoztatással vagy mult évi iskolai értesítővel bármikor szívesen szolgál a főgymn. igazgatósága.

1924—1903. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hajduszoboszlói kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a hajdumegyei takarékpénztár végrehajthatónak Csák Róza végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést elrendelte a kabai 5057 számú tjkvben foglalt 1199/b hrszmu 997/b sorszámú ház- és udvarra 672 korona kikiáltási árban.

Az árverés 1903. aug. 22-én d. e. 10 órakor lesz Kaba községházánál.

A ki árverezni akar, köteles a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban kiküldött kezéhez letenni.

Az ingatlant a kikiáltási áron alól is eladják.

Hajduszoboszló, 1903. aug. 7.

Kir. tlkvi hatóság.

Lengyel,
kir. járásbiró.

2418—1903. tk.

Sehol jobb és olcsóbb cipő nem kapható, mint a

SZATMÁRI BÉLA

cipőüzletében

BUDAPEST, Király-u. 98/b.

Csak kizárólag saját készítményű raktár

Uri-, női- és gyermek

cipőkben

a legjutányosabb árak mellett.

Az árakból kiemelendők: Férfi-cipők 3 forint-tól 4.50-ig. Női cipők 2.80-tól 3.50-ig. Lányka-cipők 1.60-tól 2.50-ig.

Gyermek-cipők 1.20-tól 2.— frtig. Vidéki megrendeléseknél elegendő a talp hosszát beküldeni.

SZÉPE LAJOS

BUDAPFST. József-körut 63. sz.

Fő- és székvárosi legolcsóbb polgári és katonai szabó.

T. cz.

Vagyok bátor Uraságnak becses tudomására hozni, hogy 1890. év óta fennálló

polgári és katonai szabó üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezve, József-körut 63. szám alá helyezem át.

Sok évi tapasztalatom folytán arra a meggyőződésre jutottam, hogy biztos egzisztenciám csak úgy érhetem el, ha becses megrendelőimet pontosan, olcsón és lelkiismeretes kielégítem; mivel már ezideig is szép eredményt értem el, üzletem fellendülését is csak ennek köszönhetem.

Nagyon megtisztelve érzem magamat, hogy ha uraságot is becses megrendelőim közé sorolhatnám, én igaz, hogy nem hirdetek képtelen dolgokat, hogy 8—10 forintjával készítek télikabátot, felöltőt és öltönyöket a legfinomabb angol szövetekből, a mit minden normális gondolkodásu ember felgondolhat, hogy ha csak némileg jó szövetről is van szó, a puszta szövet is többbe kerül. De hogyha Uraságnak mégis lenne szüksége valami olcsó ruhadarabra, még mielőtt azt máshol megrendelné vagy megvásárolná, szíveskedjék hozzám elfáradni. En sokkal jobb anyagból és szebb kivitelben ugyanannyi pénzért 24 óra alatt elkészítem. Szóval oly helyzetben vagyok, hogy Budapesten bárkivel felveszem a versenyt, mert szöveimeket az első kézből szerezem be, raktáron tartok bel- és külföldi szövetet. Ha Uraságnak meg akar győződni állításomról, szíveskedjék bármily csekély munkával megbizni, már akkor is meggyőződhetik lelkiismeretes és olcsó kiszolgálásomról.

Készítek mindennemű polgári és katonai ruhákat a leg-egyszerűbbtől a legmagasabb kivitelig, pl. magyar, német, francia és angol divat szerint. Katona-ruhákat előírás szerint. Ugyiszintén elvállalok vegyszert tisztításokat, javításokat, vasalásokat a legolcsóbb árban.

Nincs, ki velem versenyezni tudna e szakmában!

**Női
mosóruhára
szines kartonok**

a
hires székesfehérvári
festőgyárból
nagyon szép minták-
kal nagy választékban
állanak a t. vevők ren-
delkezésére.

1 méter 28 krajcártól
feljebb.

Kardos László

Debreczen,
Kossuth-utca 9. szám.

FOGAK

szájpadlás nélkül és a nélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának 3 koronától.

Fogorvosi intézet:

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 50.1-ső e.
Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:

Löffler Emil.

Foghuzás érzéstelenítve.
Tartós plombák.

Rendel: d. e. 10–12-ig, d. u.
3–7-ig.

vasár és ünnepnapokon is.

Régi fogsorok átalakíttatnak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Mérsékelt árak. — Részletfizetésre is.

Fogtechnikai vezető:

Grossmann S.

a párisi fogorvosi akadémia ki-
állításán a kereszttel díszített
aranyéremmel kitüntetve.

Fogad: reggel 8-tól este 6-ig.

vasár- és ünnepnapokon is.

DO'NOGÁN és

SOMOSSY

Kunz József és Társa utódai

áruháza

Debreczen, Kistemplombazár.

Leszállított árak!

Finom francia batiszt, zephyr,
kretón.

Jó mosó zephyrek

20–25 kr.

Szabott árak. — Minták bérmentve.

Feltűnő olcsóság!

Balla Mihály

magyar és német szabó

Debreczen, Csapó és Vár-utcza sarkán

(a csizmadia árucsaenokkal szemben.)

Ajánlja a nagyérdemű uri és gazda-
közönség szives figyelmébe **dusan fel-
szerelt**

magyar és német ruha

raktárát.

Továbbá:

**Bel- és külföldi szövetek
dús nagyraktárát!**

Ugyancsak nála nagy választékban
kaphatók mindennemű kalapok és sapkák.

Alkalmi és gyászruhák a legújabb di-
vat szerint 12 óra alatt készíttetnek el.

Gyors kiszolgálás! Tisztességes árak!
Kifogástalan árak!